

MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

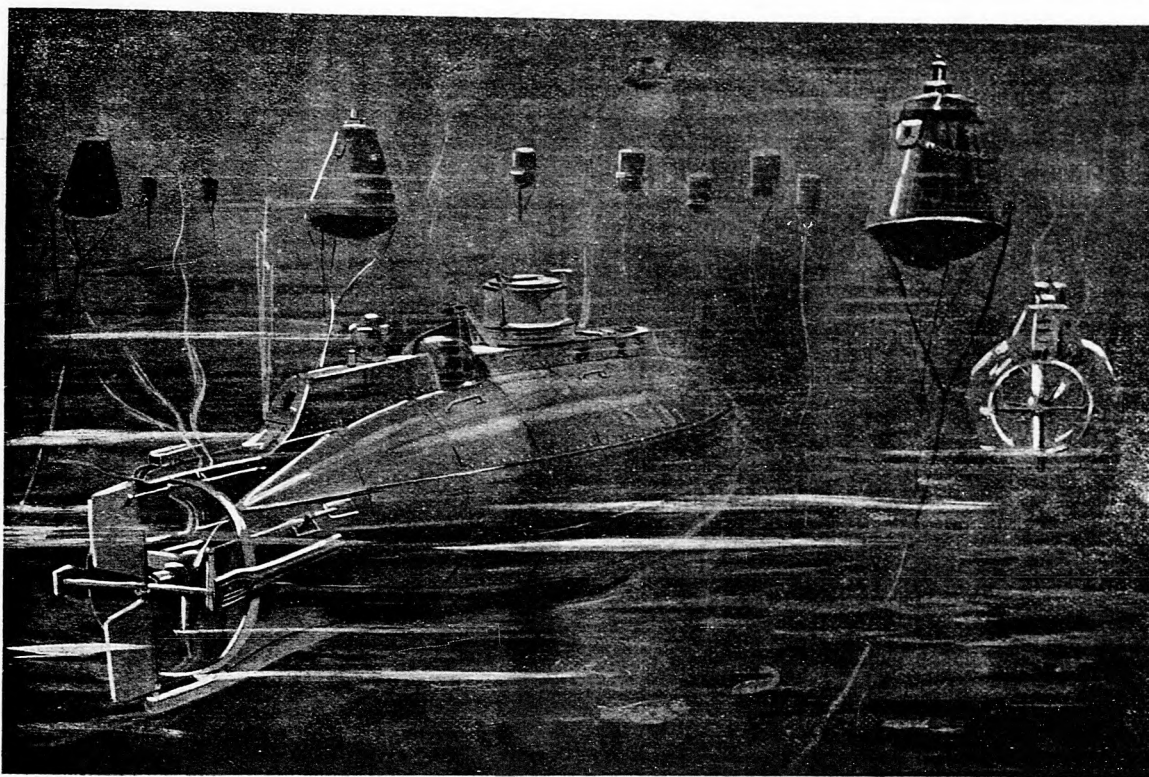
BUDAY ALADÁR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

Vizalatti hajók gyakorlata az északamerikai tengerészetnél.

A cigányok.

Budapest, április 30.

Immár két hete egy cigánycsapat áll a törvény előtt; minden emberi érzést nélkülöznek ezek a bestiák, a törvény pedig csupa emberi érzéssel bánik velük. Az a vád ellenök, hogy tömeges gyilkosságot követtek el, tetézték ezt brutális kicsapongással és gyujtogatással. A bíróság pedig humánus bánásmódot biztosít nekik, mert hogy ők is emberek volnának és törvény előtt minden ember egyforma.

De mikor viselt gatzetteikről halunk, mikor a törvény előtt való

viselkedésüket nézzük, bizony nem egyszer feltolakszik lelkünkben a kérdés, vajjon emberek-e ezek is? és ha emberek, méltók-e, hogy a földet hágják?

Vallásuk nincsen, műveltségük sincs. Vannak, élnek ezek hijján. Mi a foglalkozásod, kérdezi a bíró. Lopok és csak vagyok, feleli a vádlott. Családi életük ilyen: Te vagy ennek a felesége? kérdi a bíró. Van annak hét felesége is. Nekem is van három uram. Hogy ő közte van-e, nem tudom. Ilyen volt rá a felelet. Az egyik cigány azt is válaszolta, hogy volt már neki tíz felesége is. — Tizenöt évesnek és három gyer-

mek anyjának mondja magát egyik ifju asszony. Hogy lehetsz tizenöt éves és három gyermek anyja? kérdik tőle. Válaszolta: Előbb van nekünk gyerekünk, mint jóra való szoknyánk.

A mi szenvedés, nélkülözés, nyomoruság egy emberbe belefér, azt a cigány mind végig sinyli. Étvágya olyan, mint a farkasé és hiénáé. Nem finnyás és nem válogató. A tél fagya hajléktalanul marja a testét. Nyomorult sátorban összebujva, lopkodott fából szitott tűz mellett szenved el hóvihart, csikorgó fagyot. Ha lopása nem sikerül, ha családja nincs haszonnal, akkor hulladék a táplá-

Mai számunkhoz „Páduai Szent Antal Lapja” van mellékelve.

léka, esett állat vagy kiásott dög a lakomája.

Hát ez is ember? és ha ember, hát szükség van ilyen emberre a magyar föld hátán?

Akármit próbáltak meg letelepítésére, kultiválására, mind hasztalan maradt. Törvényt, szokást, rendet, államot nem ismer, nem is akar ismerni. Kedvtelésből, természetből, ösztönből irtózik mindentől, mit a föld többi lakói magukra nézve jónak elismernek, ha terhes is.

A cigánykérdés hibája éppen ott bujkál, hogy embereknek nézik őket, nem pedig emberi alaku dűvadaknak. Mert ha emberek, akkor a jogérzet méltán parancsol humanitást velük szemben, de ha dűvadak, akkor másképp kell velük bánni. És miután az a tapasztalat, hogy emberi bánásmódra századok alatt sem tudtak méltók lenni, hát tévedés volna velük tovább is úgy bánni.

A ki valamely állam törvényét a jónak élvezi akarja, annak a terheket is viselni kell. Teherviselés nélkül nincs polgárság. Viselnek-e a cigányok terhet az állam háztartásában? ugyebár semmit, tehát akkor nem is polgárok. Éppen úgy, a hogyan a róka, a farkas és a medve sem. Ezek is beletartoznak valami területbe, ha élelmüket ott megtalálják, ki se szöknek onnan. Csak ha másutt remélnék jobb élelmet, akkor változtatják lakhelyüket. Ebben se megye, se ország, se állam határa őket fel nem tartóztatja. A kóbor cigány is ilyen prédára leső vadállat, csak emberi az ábrázatja. Világos, hogy helytelenül cselekszik az igazságszolgálat, mikor ellenük is csak a polgári törvénykönyv szerint akar eljárni.

Még hibásabb, mikor azt a tudatlanságot, műveletlenséget, szellemi elmaradottságot, miben sínylenek, enyhítő körülménynek akarja velük szemben betudni. Hisz akkor a farkas még több elnézésre tarthatna számot, mert még akkor se tudna irni-olvasni, ha akarna.

Itt van éppen a bibi. A cigány nem akar; a mit a kultura embernek nyújthatna tökéletesedést, attól ösztön szerint irtózik. Határozottan és félre-

ismerhetetlenül kinyilvánítja, hogy neki abból nem kell semmi, a mit az állam a polgárainak nyújtani akar és nyújtani tud. Sem iskola, sem vallás, sem jótét fegyelem, sem közbiztonság, sem szabadság.

Neki a szabadságról egészen más fogalma van. Ő a szabadság alatt azt érti, hogy szabadjon meggyilkolnia egy éjjel négy hasznos polgári életet és szabadjon felgyújtania éjjel a házakat, szabadjon kirabolnia a védtelen utasokat, szabadjon meggyalázni az utjába kerülő szüzeket.

Nos, ezzel a szabadsággal élni Magyarországon ne szabadjon. Meg kell ezt értetni a cigánysággal is. Minthogy pedig másból meg nem értik, hát ki kell őket kergetni az ország területéről! A csendőr, a bakter, a katona kapjon just rá, hogy a hol egyet megpillant közülök, azt addig üzze, míg a határból ki nem kergeti. Egyik határból a másikba, míg az állam területéről is kikerül. A szomszéd állam üzze tovább. Vissza egészen a tatár fensikig, a Himalája oldaláig, hol nem tart csárdát senki, hol a vadmadarak tojásai és a vadállatok husa elég jó élelmet nyújtanak ilyen komisz fajnak, ilyen emberalakú, de lelketlen bestiának.

Kismiskák vagyunk-e?

Budapest, április 30.

Mert valakinek annak kell lenni, vagy a magyar népnek, vagy a m. t. kormánynak. A kismiska t. i. olyan ember, kivel mindenki azt csinálhatja, a mit akar, nem kell félnie megtorlástól. A horvátok biz annak néznek minket, köszönet érte Wekerle uraságnak.

Tudni kell ugyanis, hogy Horvátországban kétszázézer magyar lélek él; ezek úgy kerültek oda, hogy hatvannyolcban Deák Ferencz nagylelkűen a horvát tartományba kebe-

lezett be három nagy magyar megyét, az ugynevezett Szerémséget. Magunkat gyengítettük, ellenségeinket gyarapítottuk így és a kajánok most azzal hálálják meg a nagylelkűséget, hogy irtják a magyart a Szerémségben és erőszakkal horvátosítják őket.

Valami kis ellensúlyozást gyakorol velük szemben egy Julián-egylet nevű társaság, mely viszont arra törekszik, hogy a magyart magyarnak tartsa meg Horvát-Szlavon országban is. E célra iskolát tart fenn falukban, városkákban, hol a magyar gyermek oktatást élvezhessen.

Ilyen iskola van Keszthelyen is. Jár bele vagy kétszáz tanuló. Mind magyar! Egy sines köztük horvát. Az idegen elemet mindössze két morva munkás fia képviselik benne. Ezeket is persze magyarul tanítják ott.

Mégis a zágrábi kormány hatósági erőszakkal és parancscsal bezáratta azt az iskolát. Indoka az volt rá, hogy a keszthelyi iskola gyűlölséget szít a horvátok ellen és dühösen magyarosít.

Tessék az irásom minden szavát megfigyelni és abból megítélni, tetheti-e azt az iskola a mondott körülmények közt. Keszthelyen lakik mintegy kétezer ember, ezek közt nincs több, mint három horvát család. A többi mind magyar. Most nincs nyitott iskolánk e faluban, mert a magyaron kívül más nem is volt eddig itt; a néhány horvát gyermek a szomszéd községben iskolázott, hogy magyar szó ne ragadhasson rá.

Az iskola bezárása óta eltelt immár három hét. Még mindig semmi hír Budáról, hogy Zágrábnak körmére koppintatnának a tulkapásért és újra kinyitnák becsukott iskolánkat. No, ha Budának mindegy a mi sorsunk, akkor ugyan nem értem, hogy miben nemzeti a mai kormány?

Ha valahol egy részeg suhancz letépi a nemzeti lobogót és megtapodja, mindjárt felzudul a közvélemény, legott ügyészt küld ki a kormány, sőt maga a király is elégtételt ad megsértett magyar nemzetének. De mikor itt az iskolát csak azért zárják be, mert magyar, akkor

M e l l

fájásból, torokfájástól, lázas állapotoktól, gyulladásoktól gyorsan szabadit meg bennünket a Feller-féle Elsatluid. Próbá-
tucat 5 K. bérmentve. Rendeljük Feller
V. Jenonél, Stubica, Centrale 18. sz.
(Zágráb m.)

viii.

se kormánynak, se királynak, se nemzetnek nincsen rá szava. No, én az olyan nemzetet, melyik többet ad a zászlójára, mint az iskolájára, barbárnak veszem és halál felé jární látom.

Egyetlen magyar tanító az idegenbe számkivetett véreink közt fontosabb hivatalt visel, mint a legfőbb állambivatalnok otthon. De ezt, úgy látszik, nem így tudják Budán. Ha Anglia valamelyik gyarmatján sérelem esik a nemzeti fenségen, azt két nap alatt elintézik, noha a harmadik világrészben van a gyarmat. Nálunk a Szerémség közvetlen szomszéd, irás fél nap alatt, távirat félóra alatt ide érhet, mégis hetek mulnak, hogy a magyar iskola bezárva van és még csak nem is kapunk biztatást, vajjon mikép oldják meg a butaságnak ezt a csomóját.

Egy szem buza.

Áldott növénynek parányi magva, itt pihensz a porban, lábam előtt. Kezembe veszek, mert megszentelt téged a küzdő halandók omló könnye, kicsordult vére, mint a termőföldet is.

Imájába foglal millió ember; érted eped, érted harcol, érted fárad e kerek világ minden lakója. A Káritengertől le a Karguelek szigetéig, a megkövült Falklandtól a jéggé dermedt Baffin öböléig.

Kalászkok hulláma reng a végtelen ronán; fölötte nem a sirály, a halálnak és vésznek sikongó madara, hanem a háladalát csicsergő szürke pacsirta repked, magasztalva a jötevő Isten nagyságát, bölcsességét.

Pirosló buzaszem! miattad kelt harcra a góth, a germán, miattad rombolt a vandál, évezred előtt miattad csatázott a hun, a longobárd.

Magvad éltet ad és erőt! Pereg a köny a szalmaviskók alatt: hull a verejték birhatásodért, boldog a nép, melynek földjén fakadsz, inség köszönt be, hol csirád kivész.

Kain megölte Abelt miattad: testverre ront a testvér és míg a gazdag duskál benned, Lázárnak ajka eped egy morzsád után.

Más növény is sarjad a barázdák

közt. A máknak magva édes, de kábít, a datura mérge gyilkol és butít, de te, parányi buzaszem, éltetsz és üdvöt adsz.

A zsidók mannája a végtelen pusztákon nem volt oly áldott, miként te vagy; bolyongó népek üdvöt adó étke, vándorló madarak kedves fészke, bokra. Mi lenne a föld, ha te kipuostulnál? sivár sivatag, fekete pokol. A Megváltó „Miatyánkját” kiszáradt ajkak rebegnék epedve. Némulna a vigság, csüggedne a remény és széttörne a hit, ez a szent kapocs, mely összeköt eget és földet.

A természet csudája: a czedrus fent a Libanon ormán, a büszke fenyő a sziklák csucsán, eltörpül melletted, te csudás növény.

Pedig mennyi ellenséged van neked! A tövis, a dudva, a gaz, a fekete konkoly, mely mind elnyomni akar.

Ellened tör a kártékony bogarak hada, megmetyelz a rothasztó üszög, porba tipor a száguldó vihar, remegő szárainak aranyos kalászeit szerte szét veri a jégeső, de te újra éledsz, ismét megfakadsz, ha jön a kikelet és áthevit a nap. Mikor megsárgul színig telt fejed, villan a kasza, pendül a sarló, kévébe köt sok ezernyi nép s tarlott mezőkön zeng a háladal, szárnyal magasba az alleluja.

A harmat, mely rád esik, elköltöztött lelkek hálakönye; a napsugár melege, mely a pirkadó reggelen áthevit, menybe szállt szellemek csókja; az esti szellő, mely simogat, bolygó tündérek édes susogása.

Parányi buzaszem, itt a tenyere-men, légy áldott! Terjeszsz boldogságot a küzdő emberek közt e forgó földtekén!

Öt percz alatt.

Valamely tanintézetben az iskola-év megnyitásakor egy magasállásu ur a következő szavakkal fordult az ifjúsághoz:

Elhívtak engemet ide, hogy beszéljek veletek, de csak öt perczig. Öt percz alatt persze keveset lehet mondani, de annál többet cselekedni. Ez idő alatt fölgyujthattunk egy várost, elsüllyeszthetünk egy hajót és megronthatunk egy

lelket. Egyetlenegy pillanat tévedése egész életre kiható bánatot okozhat. Ha ezt ti jól megértitek, úgy az én feladatom már ezen perczen véget ért s nem szükséges a kiszabott öt perczet igénybe vennem. Ha abba a kísértésbe esnétek, hogy igazságtalanságot műveljete, gondoljatok arra, hogy öt percz alatt oda lehet jó hirneveltek, eljátszhatjátok lelki üdvösségeteket, sőt öreg atyátok halálát is előidézhetitek.

De ugyanezen rövid időközben sok jót is lehet művelni. Például öt percz alatt eldönthető, hogy mely tiszteletreméltó és az emberiségre hasznos pályára lépjete. E választás, mely öt percz alatt megtörténhetik, jövőendő sorsotok fölött határoz. Legyetek előrelátók a fillérekkel szemben, úgy a koronák már önmagukat fogják megvédeni; bánjatok okosan a perczekkel s akkor az órák biztosítva lesznek számotokra. Ily módon sikerült nekem egy kis könyvecskét írnom, még pedig úgy, hogy íróeszközömet az ebédlőbe vittem s ha néhány perczig várnom kellett a levesre, ezalatt mindig megírtam egy-két sort a könyvből. Végre el is készült, s alig egy hét múlva már arról értesültem, hogy művem nyomán megtért egy olvasó. E könyvem megírásához egy perczre sem volt szükségem; mert egy más tevékenység fölös idejét használtam fel arra. Ha ti minden reggel és minden este öt-öt perczet tudtok nemes célra megtakarítani, úgy jól jártok. Esetleg valamely idegen nyelvet is megtanulhattok ilyen módon. A perczek drágábbak, becsesebbek, mint a gyémánt, ők az élet alkotó részei. A jól felhasznált perczek azok a lépcsőfokok, melyek a bölcsesség, a hasznosság és a gazdagság magaslatára vezetnek. Sőt fölvezetnek a menyországba is.

Egy jó tett elvégzéséhez nincs szükségünk teljes öt perczre s ha naponta csak egy jó dolgot műveltek — becsületre s majdan földöntuli boldogságra fogtok szert tenni.

POLITIKAI VILÁG.

A tisztek fizetése.

Szinte unalmassá válik már ez a kenyérgkérdés, melyből politikát kovácsolt a magyar kormány bécsi és budapesti ellenségének tömege. Rendezésére szerdán minisztertanácsot tartott Wekerle, azután csütörtökön Bécsben a király elnöklése alatt koronatanács következett, melyben a magyar, az osztrák és a közös kormány vett részt. Végleges határozatot itt se hoztak, hanem május 15-én újra összeül az értekezlet. Mint a hír kiszivárgott, királyunk a tisztek fizetésének javítását nem akarja egybekapcsolni a mi katonai követeléseink tárgyalásával, holott a függetlenségi párt kimondotta, hogy különös részlet-tárgyalásba nem viszi a fizetés-rendezést addig, míg legalább a magyar czimer használatát nem rendezik a hadseregben.

Horvát dolgok.

Bomlik odalenn a pártok kerete. A Starcevicus-párt jelentősebb tagjai kiléptek, mert rosszalják a nagyszerb propagandát. A koalíció is bomlik, személyes torzsalkodás adja rá az okot. Rauch bán gyűjti híveit és reméli, hogy őszig tartóssá tudja tenni a békét és nyugalmat a drávántuli országrészben. Az árulók most már magánbecsületében is támadják Rauch bárót, de mikor Medákovicshoz párbajsegédekkel küldött a sértett bán, akkor gyerekes indokolással kibujtak a felelősség alól.

Népiskolák államosítása.

A közoktatásügyi miniszter Hunyadmegyében 51 népiskolát szándékozik államosítani. Elsőbbségben részesülnek azok a községek, melyek az állami népiskola számára alkalmas épületet tudnak biztosítani.

A katolikus népszövetség.

A katolikus népszövetség megalakulását kimondották mult vasárnap Kecskeméten, Nagykárolyban, Nagybecskereken, Kézdivásárhelyen, Késmárkon, Nagyszebenben, Balassagyarmaton, Kiszzebenben, Törökbecsén, Tolcsván és még több mint száz kisebb helyen.

Országgyűlés.

Szerdán délelőtt tartotta első ülését husvét után a képviselőház. Az elnök üdvözölte azokat, kik jó egészségben visszatérhettek a nemzeti munkára, azután bejelentette, hogy Samassa János, a kápolnai (heves-megyei) kerület követje egészségi okokból lemondott mandátumáról. Választott a képviselőház két alelnököt az új ülészakra, ismét Rakovszky István és Návay Dezső személyében. Bánffy báró és Nagy György interpellációt intéztek a belügyminiszterhez, hogy miért van a soproni városi törvényhatóságnak az a joga, mely szerint németül is tárgyalhatnak kérdéseket, ha a bizottsági tagok egyike azt kívánja. Andrassy gróf nem felelt a kérdésre, mert ez Sopronnak már régi gyakorlata és annak idején kormányi jóváhagyással hozták ezt a furesa határozatot.

Csütörtök, péntek és szombat azzal telt el, hogy megalakították a képviselőház osztályait. Hétfőn terjeszti be a kormányelnök az idei év költségvetését, valamint azokat a javaslatokat, miket a házszabályok szigorítása miatt vissza kellett vonni, köztük az adóreformra vonatkozó és más igazságügyi javaslatokat. — A képviselőház június közepéig marad együtt, akkor elnapolja üléseit őszig; június második felére pedig összeül a delegáció Budapesten.

TÁRCZA.

A boldogság után.

Kerestem a boldogságot:
Tüske között szép virágot —
Száz veszélyben jártam érte,
Az életnek küzdelmébe'.

És a mire megtaláltam,
Nem volt épség a virágban,
A mért szívem a vágy üzte:
Nem maradt más, csak a tüske ...

Dobay Mariska.

Az öreg pap.

Irta: Henri Lavedan.

Az éj sötét volt, mint a korom s a menybolt fekete, mintha gyászleppellel lett volna bevonva, mikor Lainé abbé elindult Solmiére felé. Holofernes, a szekerébe befogott csacsi, az imént már megállott, de

néhány atyai szelidségre valló figyelmeztetés után megint csak elindult; sőt Holofernes még az üggetésre is rászánta magát s rövidesen jókora utat megtett. Nagyon erős és szófogadó állat volt, mint minden számár, a melyet ritkán szoktak verni. A gazdája ostorral soha sem nyult hozzá, már csak azért se, mert nem is volt ostora; egy-egy jó szóból vagy a gyeplő rángatásából is megértette Holofernes, hogy mit akar a gazdája.

De ma, ezen a tikkadt, borult estén az abbé nagyon szerette volna, ha a számárnak szárnyai lettek volna; folyton nóg tta, mert nagyon messze kellett mennie, s noha már egy órával ezelőtt elindultak: az utnak még felét sem tették meg.

L. sprik, a levélhordó jelentette neki, hogy Doracloux vasuti örnek a felesége nagyon beteg, reggelre bizonyosan meghal, s kétségbe van esve, hogy nem veheti föl halála előtt az utolsó kenetet.

Az abbé, mikor ezt hallotta, azonnal felöltözött s felköltötte Holofernest is, a ki különben már régóta hozzá volt szokva ezekhez az éjjeli kirándulásokhoz.

Mikor a kordéba befogott, a templomba sietett, a régi tabernaculumból kivette a szent ostyát s minden egyebet a táskájába tett, a mire szükség volt s elindult vele.

Már negyed tízre járt az idő s az egész faluban mindenki aludt. Lacabasse, az egyházfi, csupa hivatalos buzgalomból is ajánkozott rá, hogy a papot elkíséri; az abbé azonban nem fogadta el ezt az ajánlatot már csak azért sem, mert Lacabasse már elmúlt hetvenegy éves. Az öreg szolga ellenezte ezt az éjjeli kirándulást és a cseléd is rosszat jósolt a papnak s nagyon ajánlotta neki, hogy egyedül ne menjen át az orleansi erdősegen, a melyen keresztül visz a solmiéresi országút.

Az abbé azonban arra gondolt, hogy az Isten az utitársa s így nem kell félnie semmitől. Az ezüst szelenczébe tett szent ostyát a zsebébe dugta, felült a kordéra s imádkozva elindult. A rudra lámpát akasztott s így látott annyit, hogy nem kellett az árkoktól félnie. Különben is oly sötét volt, hogy e lámpa nélkül lehetetlenség lett volna eligazodnia.

Mikor a loup-pendui ligetet elhagyta, a pap egyszerre azt hallotta, hogy valaki járkál a közelben. S Holofernes egyszerre megállott. Az abbé sohasem félt sem-

mitől, mert egész életében mindig gondolt a halálra; az volt a meggyőződése, hogy a bűn a legborzasztóbb gyilkos és hogy csak a vétkünk fenyegetnek bennünket veszedelemmel. Tehát nem ijedt meg most sem, hanem nagy lelki-nyugalommal, hangosan így szólt:

— Van itt valaki?

— Igenis van! — hangzott a sötétből.

— Persze valaki olyan ember, a ki eltévedt? — kérdezte a pap.

— Igen, valaki, a ki eltévedt s szeretne Thiéxy felé menni.

Ha így van a dolog — szólt a pap — akkor szálljon fel a kordéra. Én is arra megyek.

Néhány másodperc múlva megrecscent a kordé s a pap észrevette, hogy nagy kövér ember ült melléje.

Azonban olyan sötét volt, hogy az utitársa arcát nem igen ismerte föl. Valószínűleg valami munkásember, gondolta magában s azért olyan durva és elszánt az arczifejezése, mert a sok nehéz munka eldurvította.

— Ön tehát pap? — szólt az idegen. — No, előre!

A kordéval elindult Holofernes; néhány percnyi hallgatás után így szólt az abbé:

— Na, most nem olyan idő van hogy érdemes volna az erdőben sétálni.

— De nem ám! — válaszolt az idegen.

— Miért nem, barátom?

— Az utonállók miatt. Vagy nem hisz az utonállókban?

— Nem nagyon s ha vannak is utonállók: szomorú dolog, hogy vannak.

Megint elhallgattak.

— Ha nem veszi rossz néven a kérdésemet, plébános ur, hova megy most éjjel, a mikor aludnia kellene?

— Egy haldoklót kell az utolsó vacsorában részesítenem.

— Mindjárt gondoltam. S messze lakik ez a haldokló?

— Thiéxytől nem messze; a vasúti őrné haldoklik. Nem ismeri?

— Nem.

— Akkor ön nem idevaló?

— Nem.

— Nem is ezen a vidéken lakik?

— Nem.

— Csak utazik erre?

— Igen, tisztelendő ur.

Elhallgattak. Miután a villaudesi mocsarakat is elhagyták, befordultak Chilleurs felé a meredek uton. A szárnak azonban már elfogyott a lélegzete s már csak czammogva lépegetett, mikor az idegen nagy ügyességgel rárohant a papra, a saroglyába lökte s nagyot ütött rája.

Nem volt nehéz végeznie vele: az öreg még csak nem is kiáltott. A küzdelem ugyan rövid ideig tartott s rettenetesen sötét volt. A pap csak egyet-kettőt rugott a kocsi oldalán s a bűntény be volt fejezve. Az utonálló már fölemelte a kezét, hogy leszurja az öreget, mikor a sötétségben alig két lépésnyiről rettenetes ordítás hallatszott, mintha valaki végső erejét összeszedve segítségért kiáltott volna.

Holofernes kezdett el ordítani.

Mikor a gyilkos ezt a szokatlan hangot hallotta, a melyet sehogyan sem tudott megmagyarázni, fölugrott s elejtette a kést.

A szárnak már elhallgatott s az utonálló még mindig remegve figyelt, mikor a pap a saroglyátan föleszmélve egészen nyugodtan megszólalt:

— Van-e gyujtód?

— Van; miért? — szólt a megremült utonálló.

— Gyujts meg egy vagy két szálat; elvesztettem valamit, a mit meg akarok találni.

Az utonálló, a kit az ismeretlen ordítás és a pap hősiessége egészen kihozott a sodrából, elővett egy gyujtót s végighuzta a cipője talpán.

A pap körülnézett s fölvet a kocsi fenekéről egy közönséges keményfából faragott keresztet.

— Ezt a feszületet mindig az övemben viselem! — szólt a pap.

— Hallottam, hogy elejtettém s nagyon fájt volna, ha elvesztettem volna, mert nagyon sokra becsülöm... Na, előre, te lusta!

S a szárnak megint elindult a kordéval.

— S miért becsüli olyan sokra ezt a keresztet? — kérdezte az

utonálló, a ki rettenetesen nagy zavarban volt, mikor látta, hogy támadására a pap ily szelidséggel felel.

— Hogy miért becsülöm olyan sokra! Majd mindjárt megmondom. Látod, ezt a feszületet tizenhét ember csókolta meg, egy perczel a halála előtt!... S ki nem találod, hogy milyen volt a haláluk!

— Háboruban haltak meg vagy kolerában?

— Sokkal rosszabb volt a haláluk!

— Rosszabb, mint a kolera?

— Szavamra mondom, hogy sokkal rosszabb... mert lefejezték őket.

— Lefejezték?... Teringettét!

Néhány percig megint nem szólt egyikük se egy szót se... Az éj most már nem volt oly sötét, mint az imént; a felhők oszlani kezdtek s egy-két csillag már feltűnt az égen. Az öreg pap aztán megint megszólalt:

— Igen, fiam, tizenhét csókolták meg; — óh, az ilyet nem felejtí el az olyan ember, a ki a La Roquette fegyház lelkésze volt.

— Micsoda? Ön a La Roquette lelkésze volt?

— Igen, tizenegy évig.

— Micsoda?! Ah, hiszen akkor én valóságos szörnyeteg vagyok...

Az abbé azonban nem hallgatott rá, hanem tovább beszélt.

— Emlékszem még ezekre a szegény teremtésekre... Gama-zera... Adriennetre... Chaulotra...

— Chaulotra, a ki egy fogorvosnak a szakácsnőjét megölte?

— Igen, arra.

— En is ismertem; egy ezredben szolgáltunk.

— Meggyónt és nagyon meg volt indulva... Mielőtt fölment a vérpadra, mindenkitől bűnbánóan bocsánatot kért... Voltak olyanok is, a kik sirtak. Chaulot azonban az utolsó perczen nagyon nyugodt volt... Még a többiek is, Petit Paul, Saumonin... mind, mind megcsókolták ez a feszületet, a nélkül, hogy erre biztatnom kellett volna őket... Most már érted, hogy miért olyan becses nekem ez a feszület?

Nyavalya-

törés, mindennemű más idegbetegség, férfigyöngeség, vidatáncz gyógyítható!

Reménytelen epilepsia bajomból kigyógyultam, írja G. . föld-birtokos Szegedről, a melyben több éven át szenvedtem, esetem súlyos volt, majdnem reménytelen, de több adag használata után helyzetem javult, ma már háta a jó Istennek egy éve, hogy az utolsó roham mutatkozott.

Betegség leírása és életkor megkívántatik.

egrendelések

Balla Sándor

gyógyszertárhoz,

Hódmezővásárhely,

Kossuth-tér 52. sz.

intézendők.

Néhány percz óta nagyon nehezen lélekzett az ismeretlen utitárs.

Végre összeszedve a bátorságát így szólt:

— Én nem tudom, mi az oka. plébános ur, de a mióta tudom, hogy ön a La Roquette lelkésze volt . . . bánom, nagyon bánom, hogy oly gyalázatosan bántam ön-
nel . . .

A pap félbeszakította:

— Jól van, jól van . . . ne is beszéljünk róla . . . Az igaz, hogy az imént nem szépen viselted magad . . . de ennek már vége . . . Mi bajod van neked, te szegény fiu? Nagy gondjaid vannak? Nyomorogsz? Valószínűleg így van . . . Az ember éhes és nem tud keresni . . . nem csoda, ha elveszti a fejét s aztán egy este, a mikor nagyon sötét van, elkövet valami ostobaságot . . . De látod, ezt a semmirekellőkre kellene biznod . . . Te jó nevelésben részesültél s annak idején katekizmust is tanultál . . .

— Igen . . . de már nagyon régen . . .

— Látod! S aztán katona is voltál! Istenem, a katonaélet oly szép! . . . Ha pap nem lettem volna, katona szerettem volna lenni . . . Látod, ez az ostobaság, a mit velem tettél, nagyon jelentéktelen dolog . . . Küzdened kell a sorssal; de hát ezt mindnyájunknak meg kell tennünk . . . Holnap reggel egy kis meleg leves mellett majd elmondod, hogy mi a bajod; majd igyekeznél fogunk, hogy rendbehozzuk a dolgot . . . Most, tudod, gyóntatni kell mennem . . . Elkísérsz?

Az idegen csak mormogott:

— Igen . . . szívesen . . .

— Na jól van . . . Ha az Istennek a parancsait teljesítettük, akkor majd visszatérünk Chauvignybe. A plébánián alhatol s holnap reggel majd a mise után beszélgethetünk. Rendben van a dolog?

— Még kérdezi? . . . Mindent megteszek, a mit csak kíván.

Mikor negyedóra mulva a vasuti őrházhoz értek, az asszony már haldokolt.

Az abbé azonnal hozzálátott a szertartás előkészítéséhez. Míg a pap a kis szelenczét elővette és két égő gyertya közé tette, az utonálló végignézett a papon, a szoba csupasz falain, a sarokban hörgő betegen s a falra akasztott vörös vasuti zászlócskán, a melyről eszébe jutott az a másik zászló, a mely után annyit gyalogolt, mikor még tisztességes ember volt.

E közben a pap imádkozott és

kinyitotta a szelenczét. A kis ostya szinte ragyogott az ujjai között, s mintha fényességgel árasztotta volna el a szobát. A pap lassan az utonálló felé fordult, s merően, de kimondhatatlan szelidséggel nézett reá. Az utonálló lehajtotta fejét és letérdelt. Aztán az abbé odament az ágyhoz.

Mikor a mennyei kenyeret odanyújtotta a haldoklónak, az asszony ösztönszerűleg kinyújtotta félig meztelen karját, mintha azt akarta volna jelezni, hogy az ut most már szabad előtte . . .

Az utonálló sirt keservesen.

A pályaőr.

Elbeszélés.

Egy vasutas család életéből. (4)

II.

Másnap kora reggel a pályaőr és felesége egyedül ültek a waggon elülső rekeszében. Mozdulatlan némaságban voltak mindketten; zavaros gondolatok kóvályogtak fejükben. Az éjszaka folyamán oly hosszan foglalkoztak a szomorú esettel, hogy immár nem tudtak egymásnak mit mondani.

Veres János lecsukta szemeit s úgy tett, mintha aludnék. Így gondolta elkerülhetni felesége kérdéseit: hogy hát „mi lesz most már velünk?” Végre felkelt s kiment a szabadba, hogy — mint mondá — még egyszer átvizsgálja a pályát, mielőtt az első reggeli vonat megérkezne.

A jegyző kocsijának romjait félretakarította az utból s ásója segítségével azon igyekezett, hogy a föld színét egyengesse és minden nyomát a rendtelenségnek és vérnek eltüntesse.

Lassankint a kösébbeliek is szállingózni kezdtek hazafele, kik megbámulták a kimult lovat s a pályaőrt az esetre vonatkozó kérdésekkel zaklatták. Veres mindenkinek megfelelt, de csak annyit mondott, hogy ő az átjárást elzárta, máskülönben pedig nem tudja, hogyan történt a szerencsétlenség.

A jegyző kertésze is megjött később, ez aztán azt ujságolta Jánosnak, hogy az ur még él, de ugyanoly eszméletlenül, mint tegnap. Az orvos némi csekély javulást vesz észre állapotában és reméli, hogy fölgyo-

gyul, mert a fejseb nincsen koponyarepedéssel összefüggésben.

A kertész jó barátja lévén a pályaaőrnek, erősen hitt utóbbi büntelenségében. A bizalomnak eme jele, valamint a jó hír, melyet magával hozott, kissé megnyugtatta Jánost, úgy, hogy szinte mohón falta a kertész szavait, a ki bizonyítani próbálta, hogy neki nincs félteni valója és hogy egyáltalán ne hallgasson az emberek fecsegésére.

Veres János erre már bátorságot nyert és visszament lakására, hogy gyermekeit magához ölelje. Sokat kellett küzdenie, hogy elűzze neje és anyja homlokáról a sötét felhőket. Végre sikerült őket megnyugtattania azzal, hogy a gyászos ügynek nem lesznek gonosz következményei.

Igy multak el a reggeli órák s a pályaőr mindig erősebben reménykedett, hogy a fejére zúduló vádak alól tisztázhatja magát.

Két vonat haladt el azóta a pályán. Veres János újból haza nézett és megismételte vizsgálatásait, a midőn kívülről egy erős férfihang néven szólította.

Meglepte s egy pillanat alatt minden reményét elveszítve, kiugrott a kocsiból és körülnézett. Családjá nyomában volt s mindannyian elsápadva látták, hogy idegen emberek állanak a kocsii előtt.

Két csendőr és néhány ismeretlen ur állt a szerencsétlenség helyén, a kik szemlét tartottak. A községi szolga Veres Jánoshoz lépett és tudtára adta, hogy a vizsgálóbíró és a helyettes ügyész parancsára jelenjék meg az őrházban, mert ott kihallgatása fog végbe menni.

A szegény pályaőr alig tudta tekintetét a csendőrökről levenni. Talán érte jöttek? Börtönbe akarják őt hurcolni? Lehetetlen. Semmi bünt sem követett el.

Másodszori szólításra végre összeszedte magát és elment az őrházba. Ott már együtt ültek az asztalnál a bíró, az ügyész s egy irnok és ezek előtt úgy állt meg a két csendőr között Veres János, vádlott, mint a ki legjobban szeretne szegényében föld alá sülyedni.

ejseb nincsen kopó-összefüggésben.

barátja lévén a pályahitt utóbbi büntelenizalomnak eme jele, híre, melyet magával megnyugtatta Jánost, te mohón falta a kerki bizonyítani próki nincs félteni valója alán ne hallgasson az észére.

erre már bátorságot ment lakására, hogy gághoz ölelje. Sokat, hogy elüzze neje káról a sötét felhő-örült őket megnyugy a gyászos ügyk gonosz követke-

a reggeli órák s a erősebben reményfejére zúduló vádak magát.

adt el azóta a pá-ás újból haza nézett vigasztalásait, a mi-erős férfihang néven

y pillanat alatt minveszítve, kiugrott a nézett. Családja nyodannyan elsápadva en emberek állanak

néhány ismeretlen sétlenség helyén, a tottak. A községi oshoz lépett és tud- a vizsgálóbíró és a parancsára jelenjék, mert ott kihallmenni.

aőr alig tudta te-kről levenni. Talán be akarják őt hur- . Semmi bünt sem

ításra végre össze- lment az őrházba. tek az asztalnál a egy írnok és ezek g a két csendőr s, vádlott, mint a etne szégyenében

— Neve? Hol és mikor született? kérdezte tőle a vizsgálóbíró.

A pályáőr úgy látszik rosszul értette a kérdést, mert felelet helyett az égre emelte kezét és szólt:

— Oh Isten, oltalmazd szegény világtalan anyámat és gyermekeimet. Ez lesz az ő haláluk!

Ott kinn az ajtó előtt a lesujtott asszonyok és gyermekek hangos jajgatásba törtek ki. A tárgyalás is megakadt emiatt.

A bíró kiküldte hozzájuk az egyik csendőrt: Távolítsa el innen az embereket s ha szép szó nem használ, legyen karhatalom. Minden további csendzavarásért a községi szolga felelős.

Egy-két hangos zokszó hallatszott még, azután végkép elhllgatott a külső lárma. A pályáőr nagyot sóhajtott; szívéen hatolt keresztül szerteinek fájdalma.

A kihallgatás e percztől fogva zavartalanul folyt tovább. A pályáőr megfelelt az általános kérdésekre s ekkor a bíró így szólt hozzá:

— Veres János, ön gondatlanságból származó emberöléssel van megvádolva. Elmulasztotta a sorompókat lebecsátani, mikor a gyorsvonat erre keresztül robogott. Ezzel a súlyos hanyagságával két ember halálát okozta. Beismeri vétkét?

Oh uram, higgye meg, ártatlan vagyok. Az átjárások annak rendje és módja szerint el voltak zárva.

— Hogyan magyarázhatná meg azt, a mi tegnap este történt?

— Magam sem tudom, bíró ur. Az én lelkiismeretem megtiltja azt, hogy másokat gyanusítsak.

— Ugy? Tehát gyanakszik valakire, a ki a sorompókat fölnyitotta volna?

— Nem, uram, . . . és mégis ki kellett, hogy nyissa valaki azokat.

— Vagy pedig hanyagságból nyitva felejtődtek. Mondjon el mindent, a mit a dologról tud.

— Néhány perczzel tíz óra előtt volt. A gyorsvonatnak nemsokára jönnie kellett. Villámlott, jég esett, zápor hullott, úgy, hogy az embernek minden pillanatban muszáj volt szemeit lecsukni. Fölvettem lámpásomat, elzártam itt az őrháznál a

sorompókat s a nagy viharban tovább mentem a második átjáráshoz, a hol szintén megtettem kötelességemet és szokás szerint őrt álltam, míg a vonat el nem haladt. Bevallom, bíró ur, hogy abban a pillanatban, a mint a gyorsvonat előtem elröpült, egy villámsugár szinte megvakított s önkénytelenül behunyva szememet, a vonathól alig láttam valamit. Egy pillanat mulva aztán sajátságos recsegés hangzott a távolból. Ide siettem s ekkor egy páravesztett lovat, valamint egy összetörött kocsit találtam a sinek mentén. Kiáltásomra előjött a feleségem. Kis keresgélés után ráakadtunk legnagyobb megdöbbenésre a kocsis eléktelenített holttestére és utána a közelben a súlyosan megsérült jegyző urat. Ennyi az egész, a mit mondhatok.

Ez az egyszerű és nyílt vallomás nem elégitette ki a vizsgálóbíró. Különböző keresztkérdéseket kezdett a pályáörhöz intézni és mintegy tizszer megismételtette vele vallomását, abban a reményben, hogy ellenmondásokba fog keveredni s ezzel bünyességét elárulja.

Igen természetes, hogy a hosszas faggatás rendkívül kinosan hatott Veres Jánosra. Arczáról eltűnt az élet színe s a hideg veriték sűrűn gyöngyözött homlokán. De azért végig megmaradt a mellett, a mit első ízben mondott s egyetlen szava sem

volt, mely elárulta volna, hogy titkolni valója van.

Hivatalában megöszült öreg ember volt a bíró. A Berky-családdal évek hosszú sora óta barátságban állott s nyaranta nem egyszer töltött kedves napokat a jegyzőéknél. Talán ez a körülmény is befolyásolta szigorát. Bárhogy van is, őt nem lágyította meg a pályáörnek és hozzátartozóinak lelkigyötrelme, minden kimélet nélkül folytatta a kihallgatást s az egész idő alatt egy perczre se vette le a szűrő tekintetét a vádlotról. A helyettes ügyész hasztalan kért sugva elnézést a számára, a bíró csak hajthatatlan maradt.

A korra nézve jóval fiatalabb ügyész hajlandónak látszott a szerencsétlen ember ártatlanságában hinni. A pályáőr egyszerű feleletei, szerény tisztességtudása és nyílt arcza magán hordta az őszinteség jegyét. Azonkívül talán a vádlott családja is megindíthatta az ügyész szívéen. Nem is takargatta, hogy részvétet érez a vádlott iránt. Többször vigasztalta és bátorította, hogy ne féljen a szigorú vizsgálattól, mert ez csak formáság, a mit ke kell tartani. De a saját érdekében is multhatatlanul szükséges a kihallgatás.

Az ügyész e közben ismét a bíróhoz hajolt és azt ajánlotta neki, hogy egyelőre fejezze be a tárgyalást, mert úgy sem mutatkozik kilátás

arra, hogy az ügyre ma teljes világosság derüljön.

A bíró úgy látszik, makacsul hitt a pályaőr bűnösségében, de azért nagy kedvetlenül mégis engedett a e kérésnek.

Egy utolsó felszólítást azonban még intézett a vádlotthoz:

— Veres János, utoljára figyelmeztetem, adja meg az igazságnak a kellő tiszteletet. Van-e eddigi szavaihoz hozzátenni, vagy azokon változtatni valója?

— Nincs, bíró ur! felelte az agyonkínzott ember alig hallhatóan.

— Jó. Tehát írja alá a jegyzőkönyvet, azután a csendőrök elkísérik a városba. A fogságban értesülni fog a törvényszék határozatáról.

Ez a szó „fogság” úgy hatott a pályáőrre, mint egy erős ökölcsapás. Férfiúi önérzetében találva érezvén magát, kiegyenesedett és büszke öntudattal emelte föl szemét a bíróra.

— A fogságban?! kiáltott föl vadul. — Veres Jánost fogságba akarják vetni, a ki önfeláldozással és karja elvesztése árán emberéletet mentett meg? Nem, nem, ez lehetetlen! Hát börtönbe való vagyok, mint a tolvaj és a gyilkos? Nem tudják-e talán, hogy nőm, gyermekeim és szegény világtalan anyám van? . . . És aztán ki ügyelne a pályára távollétem alatt?

— Arról már gondoskodás történt.

— Nem és százszor nem! A fogságba nem megyek! Inkább sujtsanak halállal de itt nyomban.

— Magára vessen, ha erőszakot kell önnel szemben alkalmaznunk, inté őt a bíró, mialatt jelt adott a csendőröknek.

Ezek azonnal bilincset szedtek elő s készen álltak arra, hogy a pályáőrt megvasalják. Veres János meg-hökkenve hátrált vissza és ökölbe szorított kézzel reménytelen kísérletet tett az ellenállásra.

Az ügyészhelyettes odalépett hozzá s barátságos szavakkal fölvilágosította, hogy az ellenszegülés céltalan, mert ezzel csak saját helyzetét súlyosbitja. A vizsgálati fogság csak addig tart, míg a vizsgálat teljesen lezáródik s ha kitűnik, hogy a sörpompákat csakugyan elzárta, rögtön

visszanyeri szabadságát és becsületét.

E vizsgálatás lecsillapította a pályáőr fölindulását. Csupán az a gondolat esett még nehezebbre, hogy családja a fogságba hurcolás rettenetes hírére oda lesz a szegénytől és bánattól.

— Ezt bizza reám, mondta neki a jóindulatu ügyész. — A maga sorsa részvétet keltett bennem. Felkeresem családját és megnyugtatom őket, hogy nincs okuk a kétségbeesésre, várják be bizalommal a szomorú eset jobbra fordulását.

Az ügyész rögtön el is indult ezen irgalmassági cselekedet végrehajtására. Veres János pedig kész engedelmességét jelentette ki a bírónak, de könnyezve kérte magának azt a kegyet, hogy ne lánczolják meg, mint valami közönséges tolvajt.

Az őrök erre fölolvasta neki a jegyzőkönyvet, a mit ő habozás nélkül aláírt.

— Önök felelősek a fogolyért, szólt a bíró a csendőrökhöz. Tegyék meg kötelességüket és szállítsák a városba.

A két csendőr közrefogta Jánost s hárman elhagyták az őrházat. A szegény ember egy utolsó pillantást vetett a waggon felé, de egyet sem látott meg azok közül, a kik szívéhez közel állottak. Alkalmassint a nemeslelkű ügyészhelyettes távolította el őket, hogy a fogoly családapát egy szomorú látványtól megkímélje.

Odakinn százával álldogáltak az emberek, a kiknek kíváncsi tekintetere Veres János jeges borzadályt érzett végigfutni a hátán. Lehajtott fővel haladt az uton s a sok csapás sulya alatt roskatagul lépkedett, ugyanarra, hogy az egyik csendőrnek támogatnia kellett, hogy el ne vágódjék.

A községi szolgának utat kellett nyitni a tömegben keresztül, hogy akadálytalanul tovább juthassanak. Ezalatt az emberek sértő szavakat kiáltottak a szegény pályáőr felé, látva, hogy csendőrök viszik, mint valami büntettest, a bíróság tehát nyilván vétkesnek ítélte. Két ember járt szerencsétlenül az ő hibája miatt. A jegyző, ez az általánosan kedvelt, jótékony férfiú, halálán van. Ki a

gyilkosa, ha nem a pályáőr? Nem csoda, hogyha a községbeliek szívében gyűlölet támadt ellene s ebből kifolyólag kemény kifakadásokkal illették. Az egész uton röpököttek feléje a szidalmak. Tisztán kiérthette e szavakat: „Gazember, gyáva, gyilkos!” Sőt azt is látta, hogy egyesek sarat dobálnak feléje és talán pörül is járt volna, ha a csendőrök meg nem oltalmazzák.

(Folytatása következik.)

UJDONSÁGOK.

Értesítés. A Magyar Néplap szerkesztősége és kiadóhivatala mult héten átköltözködött a Köztemető-ut 8-ik számú házba. Itt van a Pázmáneum nyomda és irodalmi vállalatnak minden irodája és nyomdai helyisége ezentul együtt. Kérjük olvasóinkat, hogy levelezésüket most már így czimezzék: Budapest, VIII. kerület, Köztemető-ut 8. — Uj helyiségünk a Keleti pályaudvar érkezési oldalától balra az első uton fekszik és mindjárt a harmadik házban található. Irodai órák délelőtt 8—12, délután 2—6. Telefonunk száma 106—90, vidékről is használható.

4000 munkáslakás. Hogy segítséget nyújtson a budapesti hallatlan lakásínség ellen, a kormány tudatta a fővárossal, hogy hajlandó még ez évben négyezer munkáslakást építeni, ha megfelelő telket olcsón ad a főváros és elvállalja a csatornázást. Találkozik is két megfelelő telek, a Jászberényi-uton 33000 négyszög öl, vagy az Üllői-ut mentén 38000 öl, melyek forgalmi értéke 16—18 koronára volna. Bármelyiknek csatornázása nyolczvanezer koronát emésztene fel.

Áldozatkészség. A budapesti reformátusok régtől vágnak új templomot építeni, telkük van, csak lassan gyűltek az építési költségek. Eddig csak 80—90 ezer korona került össze. Most egy ismeretlenül maradni akaró jötevő azzal lepte meg a hitközséget, hogy 300.000 koronát tett le a templom építésére és így a munkát még ez évben megkezdhetik az Izabella-utcában.

A csernovai templom. Rózsa-völgy község magára vállalta a cser-

Vasuti szerencsétlenségek. A komárom-érsekújvári vasut építésénél kedden husz megrakott homokkocsi lezuhant a töltésről és eltörve az épülő hid pilléreit, összezúzódtak, miközben két munkást halálosan megsebeztek. — Adony-szabolcs állomáson Szücs Endre vonatfékező két kocsi ütközője közé került, melyek nyomban agyonzúzták:

Tolvaj lányok. Nógrádmegye egyik ismert családjára hozott szégyent Gally Mariska, ki annyit zülölt lefelé a lejtőn, hogy végre lopásokra vetemedett a budapesti aranyművesek boltjában. Vásárlás örve alatt ment be, hol aztán addig válogatott, míg észrevétlenül valamit eldughatott. — A bicskei Breuer-szállóban fátyolos ifju lány bérelt szobát, mikor pedig másnap reggel bekopogtak hozzá, a szobát üresen találták. A lány két czinkos segítségével ellopta az összes ágyneműt és mindent, ami csak elemelhető volt a szobából.

Zsarolás egy püspök ellen. Fetszer Antal nagyváradai latin szerzetesi felszentelt püspök ellen apasági keresetet indított egy Pázmány Marcsa nevű lány, kiről azonban kitűnt, hogy csak zsarolni akarta a főpapot. A tárgyaláson azt se tudta megmondani, hogy hol lakik hát tulajdonképpen a püspök, annál kevésbé bírta bizonyítani, amit állított, hogy többször is járt nála. A tanuk ellenben bizonyították, hogy mindenkor megleste a püspököt az utcán és könyörgött alamizsnáért. A rendőrség a lányt és anyját letartóztatta, mert nyilvánvaló lett, hogy csak zsarolták volna a főpapot.

Nagy pörök. A bajai milliós főnyeremény vitás dolgában még nem végzett a bíróság, de azért tulajdonkép-be van fejezve az ügy. A bajai bank ugyanis egyezsége lépett Eckert Antal virágkereskedővel, hogy fizet neki háromszáz-ezer koronát, az ügyvédjének pedig százezret, ha nem kívánja, hogy a bank tisztviselői közül a vádlottakat megbüntessék. Az egyezés szerint Eckert már fel is vette a

pénzét, de a bíróság azért folytatja a tárgyalást, mert üzleti könyvek hamisítását a királyi ügyész kénytelen panaszolni és azt a magánpanaszos nem vonhatja vissza. — A dánosi cigányok pörét óriási érdeklődés mellett tárgyalják a pesti vármegyeházán. Kihallgatták a vádlottakat, kik mindent tagadnak. Még azt is, hogy valaha látták egymást. Persze a tagadásuk neveséges, mert hiszen együtt kerültek hurokra és különben is alig van két cigány az országban, kik ne ismernék egymást. De ők mindent tagadnak. Még azt is, hogy Dánost valaha érintették, holott a tanuk rájuk ismernek és rájuk vallanak. Jó csomó ember a tanuk serege, hetvenhat. Majdnem mindeniknek a vallomása terhelő a cigányok ellen és még azok a tanuk is, kikre ők hivatkoznak, hogy alibit bizonyítsanak, ellenük vallanak. Az esküdtek már majdnem világosan látják a bűntény minden részletét, mely borzalmasságában igazán csak cigánytól, ettől az emberformájú vadállattól telik ki. Kivált a szegény Szarvas Teréz gyilkolták le kegyetlenül. Mikor már felholtan feküdt a földön, melléje telepedett Német Vrana, ez a förtelmes cigányasszony, és a hányat sikoltott, annyiszor döfte belé a kést. Emlőit letépték, fülbevalóját a fülével együtt tépték ki. Szarvasné ellen is sok kegyetlenség történt, de ez hamarosan kimult a körmük alatt, mert lőtt sebe mély volt. A véletlenül arra járó tejeskocsist csak azért ölték meg, hogy tanuja ne legyen a gyilkolásuknak. Közben vigan boroztak, még morzsolt kukoriczát is ettek, csak azután kerekedtek fel és gyújtották fel a csárdát. Mikor a csendőrség meglepte őket a féglási korcsmában, náluk találta meg a lopott holmit, Szarvas puszkáját, pisztolyát, az asszony és a lány ékszereit. Mégis tagadják, hogy ezek a holmik valaha kezükben lettek volna, noha tanuskodik ellenük még a nép is, melyik az elfogatásra összeszaladt. Husznak is szemébe mondják, hogy hazudik és szólnak rájuk rettenetes átkokat.

A tárgyalás még eltart vagy 2 hétig. — Van más izgalmas pöre is a fővárosnak mostanság. Polónyi Géza, a volt igazságügyminiszter panaszolta be Lengyel Zoltán képviselőt, mert az olyan vádakat röpitett ellene, hogy Polónyi a befolyását mint országgyűlési képviselő és mint városi bizottsági tag arra használta, hogy anyagi hasznot hajszolhasson és akárhányszor sikerült is neki városnál, kormányznál, bíróságnál csak azzal kicsikarni kedvező elintéztést vagy ítéletet, mert nagynevű és befolyásos ember volt ő. Polónyinak e vádak miatt le kellett mondani az igazságügyi miniszterségről és vissza kellett vonulnia a nyilvános politikától. Most a bíróság előtt keresi megrongyolt becsületének helyreállítását és tanukkal bizonyíttatja, hogy Lengyel alaptalanul vádaskodott ellene, ő a tisztesség útjáról sohasem lépett le. Hogy olcsón és ingyen nem ügyvédkedett senkinek, az bizonyos, de azt nem is követeli senki. Eddig a tanuk vallomása mind Polónyi javára szól és Lengyel Zoltán furcsán érzi magát a vádlottak padján. Hiába erőlködik, országos közdologgá akarta felfujni Polónyi dolgát, de nem sikerült. És ez jól van így. Ha vétkes Polónyi, hát bűnhődjék, ha vétkes Lengyel, hát lakoljon. De az országnak se egyikhez, se másikhoz ninasen köze a rosszban. Azt már rég mondtuk, hogy Werkerle annak idején rosszul választott, mikor Polónyit a kabinetbe meghívta és pláne igazságügyi miniszternek, vagyis a legkényesebb állásba. Ezen azonban már túl vagyunk, Polónyi ment és utána nem maradt ür. Most a Polónyi és Lengyel dolga senki másé többé, csupán Polónyié és Lengyelé.

Vizalatti hajók gyakorlata

az északamerikai tengerészetnél.

A víz alatt járó hajók állandó fejlődésére és tökéletesedésére minden nagyhatalom figyelmet fordít. Ezen újfajta hadi készségek két

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója

Raktár: II. Lánchíd-u. 4.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR.

Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — **HARMONIKÁK** legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges aczéhangokkal — **TÁROGATO** saját találmány, iskolával 35 frrtól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

STOWASSER J.

császári és királyi udvari
HANGSZERGYÁROS

művészek stb. szállítója

Gyár: II. Öntőház-u 2.

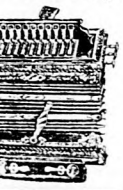
vagy 2 hétig.
pöre is a fővá-
olónyi Géza,
nizster pana-
oltán képvise-
dakát röpitett
a befolyását
képviselő és
gi tag arra
agi hasznot
rhányszor si-
ál, kormány-
azzal kicsi-
ést vagy ité-
és befolyásos
inak e vádak
ani az igaz-
ról és vissza-
lvános politi-
előtt keresi
ének helyre-
bizonyittatja,
lanul vádas-
szteesség utjá-
Hogy olcsón
kedett sen-
e azt nem is
a tanak val-
javára szól
csán érzi ma-
Hiába eről-
logga akarta
de nem si-
gy. Ha vét-
nhódják, ha
akoljon. De
hez, se má-
a rosszban.
ak, hogy We-
sszul válas-
a kabinetbe
szságyúgyi mi-
egkényesebb
már tul va-
és utána nem
ónyi és Len-
többé, csu-
yelé.

gyakorlata

gerészetnél.

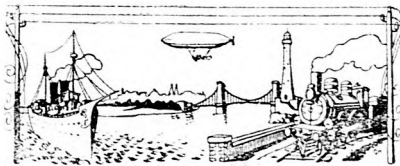
ajók állandó
edésére min-
elmet fordít.
szségek két

ályi udvari
GYÁROS
szállítója

osztályba sorozhatók; vannak bu-
várhajók és víz alatt járók a szó-
szoros értelmében. Az előbbik csak
éppen hogy lemerülnek a víz fel-
színe alá, de biztonságuk megkö-
veteli, hogy optikai készülékekkel
legyenek ellátva, mely a víz színe
fölött marad és tükrözés segítsé-
gével tájékoztatja a hajó legénysé-
gét. A tulajdonképpen víz alatt
járó már az ilyen optikai készülé-
ket is nélkülözi, mert lemerül a
víz alá husz méternyire is. Egyik-
nek is, másoknak is van előnye,
van hátránya, azért a nagyhatal-
mak közül még kevesen határoz-
ták el magukat egyiknek vagy má-
siknak kizárólagos használására.
Tisztára mélyen víz alatt járó ha-
jókkal szerelték fel az északame-
rikai hadi tengerészetet. Holland-
tipus a hajók szisztemája, husz
méternyire tudnak elmerülni és
ekkor 200—300 tonna vizet szori-
tanak ki. Torpedóformájú testük
33 méter hosszú. Ha víz fölött
járnak, akkor robbanó gázok haj-
tják a motort, mikor pedig leme-
rültek, akkor villamosság. Oránkint
tiz tengeri mértföldet tudnak be-
futni. Igen jól működnek, nyilse-
besen buknak le és könnyen kor-
mányozhatók.

E buvárhajók feladata záró és
robbantó aknákat lerakni egyrészt,
ugyanazeket ártalmatlanná tenni
másrészt. Azért mostanság legfő-
képp erre képezik a legénységet és
ebben gyakorlatoznak, a mint mai
képünk látatja.

NÉPEK, NEMZETEK.

A lisszaboni gyázmise. Má-
nuel király trónralépése óta hétfőn
hagyta el először a palotáját, hogy
részt vegyen az atya és bátyja lelki
üdveért mondott gyázmisén. A karja
már egészen meggyógyult, de sápadt
az arcza az izgatottságtól. Anyja is
vele volt, fátyolba burkolva és kisors-
szemmel. Az összes helyőrség és
rendőrség kiszállott a rend fenntar-
tására, a hatóság azonkívül a lakos-
ságot felelőssé tette mindenért. Za-
vargás azonban sehoh sem fordult
elő. A királyi fogatok nagy kerülőt
tettek, hogy a hirhedt Alkantára
városrészt elkerüljék. Az utvonalon
fekvő gyárat bezárták. A republi-
kánus párt felszólította hivat, hogy

ne mutakozzanak az utcán. Általá-
ban sokkal rokonszenvesebben visel-
tetik a portugál nép királya iránt
most, mert látják, hogy szorosan a
törvények szerint uralkodik.

Ágyugyár pusztulása. Szent-
pétervárott az állami ágyugyár és
acélmű telep porrá égett, csak a
dűledező falak maradtak állva. Oda-
égett tiz kész bronzágyu is, melyek
félmillió rubelt értek. Az összes kár
15 millió rubel. Biztosítva nem volt
semmi.

Kairo víz alatt. Egyiptom virágzó
fővárosát egy felhőszakadás sok kár-
ral sújtotta. Hetven ház összeomlott.
A vasutak benn a városban és a
környékén megszüntették a forgal-
mat, mert mindenütt megrongálódott.

A marokkói zavarok. Az ellen-
szultán még mindig kemény diót
jelent a hatalmaknak. Hive sok és
tábora erős. A francia csapatok
most minden erejüket ellene fordít-
ják. Rajzult, a felkelők bandavezé-
tjét egy asszony kicsalta rejtekéből
és meggyilkoltatta. Ezzel remélik,
hogy a béke dolga jobban áll.

Rockefeller birodalma A laj-
kusnak fogalma sincs, hogy mit
jelent az amerikai olaj-szövetség,
melynek Rockefeller az elnöke. Nem-
csak óriási petroleumhordókra kell
ott gondólni, hanem sok minden
egyébre. Ez a szövetség a világ leg-
nagyobb petroleum termelője, na-
ponta hatvannégymillió liter akná-
nak ki a földből. De nemcsak maguk
termelik és finomítják a kőolajat,
hanem saját hordógyárakban készi-
tik hozzá az edényeket olyan fából,
mely szintén a saját erdejükben te-
rem. Maguk gyártják a pecsétviaszt,
melylyel a hordót lezárlják, a kátrányt,
melylyel kikenik. Lámpabelet és
gyújtót is maguk gyártanak. Saját
vasutjuk viszi a terméküket, melyhez
9200 waggon kell és van; saját flot-
tájuk szállít a tengeren, 65 gőzhajó,
19 vitorlás és 29 uszályhajó képezi
a flottát. Munkásaik száma hetven-
ezer (az Egyesült Államoknak béke
idején csak hatvanhatezer katonájuk
van!) Naponta hatszázezer korona
munkadíjat fizetnek ki, a mi egy
évtől két milliónak felel meg.

Határvillongások. Oroszország
és Perzsia közt napirenden van a
határsértés. Fegyveres bandák törnek
be az orosz területre és Perzsia kép-
telen a megfékezésükre. Az orosz
hadügyi kormány újabb negyven-
ezer embert küldött nyolcz tábornok
vezérlete alatt a határ megvédésére,
sőt a titkos utasítás arra is szól,
hogy Perzsiába hatoljanak, ha kell,
egész a sah székházáig, Teheránig.

Az új Gács hatóság. A meg-
gyilkolt Potocki helyébe Bobrinszký
Mihályt nevezte ki helytartónak a
császár; tartományfőnököknek pedig
Bádeni Szaniszló grófot. A kine-
vezést Galiczia megnyugvással
vette tudomásul, kivéve a ruténe-
ket, kik Bádenit régtől gyűlölik. —
Sicinszký, a gyilkos megrögzötten
viselkedik a börtönében; azt mondja,
hogy ugyis el volt szánva a halálra
és csak nagy izgatottságában lőtte
ki minden golyóját a helytartóra,
tehát nem tudta magát agyonlőni
nyomban ott. Pörét csak három
hét múlva tárgyalhatja a törvény-
szék; mert még mindig nyomoznak
bűntársai utáii.

Rosewelt a milliomosokról.
Az amerikai elnök a szövetséges
kormány hatáskörének kiterjeszté-
sét sürgeti az üzenetben, melyet a
kongresszushoz intézett. Aztán a
munka és a pénz viszonyáról be-
szél. Elitéli a néplázítókat, kik a
vagyonos osztály ellen izgatnak, de
megbélyegzi éles szóval a milliomo-
sokat is, kik izléstelen tulzott luxus-
ban töltik el életüket és vissza-
élnék a hatalommal, mit pénzzel
biztosítanak. A fiaik — ugymond —
mind hülyék, a lányaik külföldi
hercegnők, ők maguk pedig a leg-
piszkosabb erkölcsben élnek, szé-
gyenére a köztársaságnak.

Kötelező biztosítás. London-
ban kedden ült össze újra az alsó-
ház és megkezdte az általános kor-
biztosításról szóló törvényjavaslat
tárgyalását. A tervezet szerint az
összes költségeket az állam viseli
és minden angol állampolgár 68-ik
évétől kezdve kilencz silling nyug-
díjat kapna (11 koronát), föltéve,
hogy közönséges büntett miatt el-
ítélve nem volt és hogy a saját
heti jövedelme tiz sillingnél keve-
sebb. A nyugdíjas azért nem csor-
bul semmiféle polgári jogában, le-
het akár képviselő is, ha megvá-
lasztják. Az első évben másfél mil-
lió font ezüstbe fog kerülni ez a
nyugdíj az állampénztárnak.

Maradj egészséges!

Betegség ellen a legjobb orvosság
az egészség tervszerű gondozása!

Ijúságodtól kezdve gondolj egész-
ségedre, akkor sok bajtól ment
maradsz és sok pénzt takarítsz
meg! De éppen a fiatal ember
gondol gyakran édes keveset a
földi lét legdrágább kincsével; azt
hiszi, hogy javakorában és élete
virágjában mindent megengedhet
magának. Első a mértékletlenség,

melyről azt mondta már a pogány költő is, hogy több embert öl meg, mint a háborúk. Semmi se ássa alá az egészséget oly rohamosan, mint az alkoholos italok, bármi legyen is a nevük. Ki ilyen mérgeket dönt magába, az elrontja vérért, roncsolja idegeit és elmetszi életereit. Megengedem, kismértékben az alkohol elősegíti az emésztést, de hogy nagymértékben szünetet parancsol ezen fontos életműködésnek, az be van bizonyítva. Az alkohol bizonyos lázas állapotba sodorja a testet, melyben az izomzat dolog-bírása növekszik, de a túlfeszítést csakhamar követi a fáradtság és több vész el a vámon, mint a mennyit nyertünk a réven. Ki sokszor egymásután vagy állandóan alkohollal gyarapítja erejét, az igen hamar azok teljes fogyását fogja gyászolhatni. Mert az erők helyreállításának nem módja az izgatás, hanem csak a nyugalom és a táplálék.

Távolról se bizonyosodtunk meg arról, hogy az alkohol egészséges embernek valamit használ; de azt már sokszor láttuk, hogy életerős és izmos férfiak, tevékeny agyu és karu emberek a szesz állandó használatára folytán tönkretették minden használhatóságukat.

Ha tehát nincs is abban emi-nens veszedelem, hogy az ember magát hébe hóba egy ital borral, sörrel felüditse, ifju ember számára mindenkor veszedelem rejlik abban, mert ez is egyik útja a zül-lésnek, mint azt a kedves Egger püspök jól megmondta; és akárhányan jártak azután mindhalál-ig a szégyenteljes iszákosság jársza-lagján, kikről azt kezdetben senki se hitte volna! Mert ki eleinte csak üdítésre hajt fel egy pohárka szőlő-nedűt, utóbb már kevesli azt és nagyobb pohár, égetőbb szesz után lát. A szesz nagyobb lesz, az erő pedig kisebb: ebből születik meg a részeges embertárs. Munkások és földművesek dicsérik a pohárka szesz jótékonyát, ha hidegben kell erős munkát végezniök; té-vedés ez! valóságban éppen a szesz rontja meg ellenálló képes-

ségünket úgy, hogy hideget és fáradságot tartósan elviselni nem bírunk. Lássuk csak, nem tiltják-e meg a sarkutazók szigorúan a pálinkát? Csak kinek nem drága az alattvaló élete, mint pl. ismeretes, az orosz csárnak, az osztrák katonáinak Szibériában szeszt!

Pedig iszonyu polip ez a pálinka; ki egyszer karjába dobta magát, aligha szabadul. A statisztika megmondhatja, hogy a szegények kilencz tizedét, a gonoszak három negyedét, a betegek felét, az örültek egy harmadát, az elhagyott gyermekek egy negyedét ennek köszönhetjük: nem tudtak elválni ember és pálinka!

Ételben, italban, ki mértékletes, Öreg korában is lehet egészséges!

Ezt irták fel egy házra Helvé-ziában 1614-ben. Egy vén obsitos mondta nekem, mikor még csak 16 éves voltam: »Öcsém, egytől óvakodjál, a sok ivástól, mert minél többet innál, annál többet ihat-nál; és ebbe az ellentmondásba bele fognál pusztulni!«

A svájci gárda egy magas rangu tisztje ezt beszéli el élmé-nyei közt: »Ujév napján az idegen követek, a főpapok és tanárok a francia államfeje elé, az elnök elé járulnak, hogy neki gratuláljanak és hódoljanak. 1882-ben a tisztelgők sorában volt egy tanár is, ki már 95 évet élt. Az elnök kiváló figyelmet tanusított az ag-gastyán iránt és megkérdezte hosszú életének titkát. »Nagyon szimpla szer volt, válaszolta amaz nyilvános érdeklődés közepette, mind e mai napig tartózkodtam a szeszes italoktól!«

Hebel Péter az ő eredeti mo-dorában beszél el egy esetet egy »meggyógyult« betegről:

Ez a páciens 365 betegségben szenvedett; ugyanis az évnek minden napján valami más bajt fede-zett fel magában. Minden orvost, kit csak elé talált Amsterdamban, megkérdezett tanácsért. Akkor hall valami jó orvosról, ki pár száz órányira lakik oda. Ahhoz támad legott bizalma, leül és ír neki. Az

orvos mindjárt tisztán látta, hogy emberének hol rejlik a baja, tudni-illik abban, hogy mértéktelen és renyhe, dologtalan. Tehát a kö-vetkező levélkét írta neki vissza: »Kedves barátom! rossz bizony a maga állapotja, hanem azért tud-nék rajta segíteni, ha megfogad-hatja a szavam. Önnek ugyanis valami rossz állapot fészkelődött a belei közé, egy átkos giliszta, mely-nek hét szája tátogat egész nap. Hanem ha én beszélhetnék azzal a bestiával, kiüzném; jöjjön hát el hozzám. De nem talán kocsiban, vagy lóháton, hanem gyalogosan, mert különben rázást szenved a giliszta-féreg és hét szájával egy-szerre hét helyen rágja szét a gyomrát. Másodszor nem szabad önnek sokat ennie, hanem csak délben tányérka főzeléket, este kis kolbászt, reggel kevés hig levest és legföljebb egy tojást hozzá. Amivel többet eszik, attól csak a giliszta hizik és ha nagyra nő az, úgy megnyomja a máját, hogy többé nem a szabó, hanem az asz-talos fog magának mértéket venni. Ennyit mondhatok egyelőre; ha megfogadja jó, ha nem fogadja, biz nem hallja a jövő tavasszal a kakast kukorékolni. Egyébként, a hogyan tetszik!«

A mikor a nagy beteg ezt a le-velet jól megértette, azonnal ki-tisztította a csizmáját és utra kelt a bölcs csudadoktor felé, hadd beszélhessen az az ő férgével. Be-tartotta a tanácsot mind és mikor 18 napi fáradságos gyalogséta után elérte a várost, hol doktorja lakik vala, addigra meggyógyult egészen. Mire a csudadoktor elé állott, pom-pás színben volt. Amaz mégis komoly képpel fogadta és meghagyta neki a következőket: »Hát eddig mégis jól megy a dolog, mert a giliszta éhenhalt; hanem most csak szépen ismét a varga lovacs-káin haza, és semmivel se több étel, mint a mennyi éppen az éh-séget csillapítja, mert tojásokat ra-kott ám az a beste férgé, nehogy kikeljenek!«

Betegünk azonban nem volt os-toba ember, átlátott a szitán és ne-

A világ legjobb és legerősebb kaszája mégis csak a világhírű **TRANSWALI KASZA** és csak az a valódi, a melyen a **3 burvezér védjegy van.**
Ne mulassza el hát senki sem már most megrendelni ezen világhírű kaszát az egyedüli árusítójánál

GRAUER MIHALY, MERKUR KIVITELI ÁRUHÁZÁNÁL, KÖBÁNYÁN, Ó-HEGY-UTCZA 8.

Minden 10 darab után 1 darab ráadás kaszát adok.

Árai ezen világhírű kaszáknak ezek: 8 markos 1 forint 15 kr. 8 és 1/2 markos 1 forint 20 kr. 9-es 1 forint 30 kr. 9 1/2-es 1 forint 35 kr. 10-es 1 forint 40 kr. 11-es 1 forint 60 kr. és 12-es 1 forint 80 kr. A postai díjat én fizetem és 20 darabnál két gyönyörű csataképet is kap minden megrendelő.

vetve bókolt az orvosnak. Hanem a szavát megtartotta, lett belőle egészséges és öreg ember, boldog mint a hal a vízben.

Megértitek ifju barátim, hogy miért ittam le ezt az ócska mesét? Azért, mert a mi igazság van benne, az mindig új marad: a mértékletes élet mellett a rendszeres munkának a szakadatlan foglalkozásnak is nagy feladata van. »A szorgalmas munkások nem tartoznak embereink közé!« mondja egy öreg pesti orvos gyakran; igaza is van!

A varjak elriasztása.

Vidékenként rengeteg alkalmatlanságot és kárt okoznak a varjak általában, hogy a kelő kukoriczát kivagdálják. Szépen soron mennek és egész szakértelemmel csipkedik ki hosszú csőrükkel a szemeket. Ha a vetés egyik részéről elriasztottuk, a másik oldalra telepednek. Egy amerikai gazda így írja le az ő varju-elriasztási módját: Egy 4800 négyszögletes területű, két liget közt elterülő szántóm van, melyet a varjuk fáradhatatlanul látogattak, úgy, hogy a mint az elvetett tengeri kikelt, neki láttak s ismételt utánvetés dacára is alig láttam belőle én féltermést. Próbálkoztam ellenük egyebek közt madárijesztőkkel is, de ezekre — már a második napon — egyszerűen rászálltak, jeléül annak, hogy semmibe se veszik. Az a gondolatom támadt, hogy formalisan hálót borítok szántómra. A mult tavaszon bevettem földemet megint kukoriczával s egyik liget szélső fától a másikig zsinegeket húztam egyik irányban mintegy 200—200 lépésnyi távolságban s valami tizenöt angol lábnyi magasságban, miként a táblán 200—200 lépésnyi távolságban karókkal támasztottam alá. Tessék meghinni, hogy egyetlen egy varju sem ereszkedett le többé a vetésemre. A másodszeri kapálás után távolítottam el azután a mintegy négy kilónyi kötőzsineget, hogy más években ismét használhasam. Ez a négy kiló kötőzsineg, néhány a ligetből nyezett karó és a nem sokból álló fáradtság bizonyára kevesebbe kerül, mint az ismételt vetés és a károsodás, azért érdemes azt ilyen kisebb, de talán nagyobb területen is, hol a körülmény másképpen is kedvez, utánam csinálni.

Gazdálkodás gyümölcsös nélkül

Olyan mint az anya gyermek nélkül.

Házi szappan kiolvasztása.

Különféle előírás szerint szokták a házi szappant főzni és talán azért is nem sikerül némelyeknek ez a művelet, mert az eljárásokat összezavarják. Egy magyar gazdaasszony a következő két főzési módot ajánlja: 46 liter eső- vagy folyóvízbe vegyünk hat kiló étető sziksót, (szóda, szappankő), ehhez vegyünk öt-hat kiló disznózsirt vagy csontokból kifőzött zsirt, keverjük hozzá még négy és fél kiló fagygyut. Ez anyagokat egy edényben tűzre kell tenni és folyvást kavarni, míg felforr. Ekkor betakarjuk és egy éjen át állani hagyjuk. Másnap kisebb tűz mellett két órán át ismét megfőzzük a szappant s közben egy vagy másfél liter vizet öntögetünk hozzá. Azután egy pohárba bocsátunk belőle kisebb mennyiséget és ha látjuk, hogy az megkocsonyásodik, akkor a tömeg jó. Ha nem akar összeállni, akkor még egy kiló fagygyut, 7—10 liter vizet és negyedkiló sőt teszünk hozzá. Ha meg azt látjuk, hogy a tömegünk nagyon zsirosan fog, akkor még kevés sziksót adjunk hozzá. — Másik mód, mely szerint gyorsabban megy a főzés, ez volna: 4 liter és 54 ccentiliter igen forró lúggal 56 dekagramm szódat fel kell olvasztani és vagy 35 ccentiliter oltott meszet hozzá keverni. Másnap az anyagnak kétharmad részét egy kilogramm és 12 dekagramm zsiradékkal lábasba kell tenni és három óra hosszat folytonosan főzni. Megjegyezve, hogy az egyharmadrész kihagyott anyagot főzés közben utánna kell öntögetni. Végre egy jó marék sőt teszünk bele, azzal kész.

KÖZGAZDASÁG.

Sztrájkok 1906-ban. Most készült el a kárhözatos és iparrontó munkásmozgalmak két év előtti statisztikája, melyből láthatjuk, hogy mi rettenetes módon szaporodik az ipari harcok száma ebben az amugy is megpróbált országban. 58 ipari sztrájk fordult elő 1906-ban, ami 5512 ipartelepelt sújtott. A sztrájkoló munkások száma 45.919, miattuk azután még 10.674 munkás azért nem dolgozhatott, mert az üzem fennakadt. A tétlenül eltöltött munkanapok száma igen nagy, mert voltak sztrájkok, melyek három, hat, sőt tizenkét hónapig is tartottak. Összesen 739.797 napot vett el a sztrájk a nemzeti munkából. A munkások bérvésztésége kitesz 1.614.406 koronát. A sztrájkra

ürügyet nem mindig bérkövetelés ad, hanem sokszor hatalmi kérdés, bizalmi férfiak elismerése és még a május elseji ünnepnap is ok volt a munka abbanhagyására. Nevezetesen, hogy a jobb bérért indított harc mindig sikerrel járt a munkások szempontjából, ellenben a hatalmi sztrájkok egytől-egyig kudarcot arattak. Mutatja ez, hogy a magyar munkaadók nem köszívűek, mikor a munkás helyzetének jobb sorsát egyengetik, de elég önértésesek ahhoz, hogy maguknak parancsolni nem engednek azoktól, kiket szolgálatra szegődítettek.

Hanem azt már igazán senki se bírná kiszámítani, mennyi millióval jut vesztésébe a magyar ipar a sok ok nélküli munkátlanság miatt, mikor már a munkabérek czimén szenvedett vesztés a munkásoknak is több mint másfél milliót jelent.

Baranyai gazdák dolga. A baranyamegyei gazdasági egyesület már megállapította munkaprogramját az évre. Elhatározták, hogy tejező versenyt rendeznek és törzskönyvezni fogják a tenyészállatokat. A dohány-, len-, cukorrépa-termesztést felkarolják és meghonosítják körükben a bolgármódi házikertészetet is. Trágyakezelő és szőlőmívelő versenyt rendeznek kisczudák részére és középponti értékesítő meg fogyasztási szövetkezetet állítanak a gazdák részére. — Ha minden vidék ilyen behatóan lendítene gazdasági dolgait, Magyarország csakhamar megint az volna, mi régi hira volt: tejjel s mézzel folyó Kánaán!

Vámszerződés Romániával. Eddig vadidegen állásponton állottunk vám dolgában a legközvetlenebb szomszédunkkal. Most diplomáciai tárgyalás folyik, hogy tudunk-e vele vámszerződést kötni. A szerződés tulajdonképp való és számokkal kifejezett tárgyalása öszkor kerülne sorra.

A budapesti malmok meghosszabbítani akarják az örlési szünetre vonatkozó egyezséget, mely szerint hetenkint csak három napon át maradnának üzemben. De arra is van indítvány, hogy egyáltalán szüntessék be a munkájukat három vagy öt hétre. Valószínű, hogy ilyen értelemben fognak határozni is.

Budapesti piaci árak.

Liszt. Nullás 17.00, egyes 16.80, kettes 16.60, hármas 16.40, négyes 16.10, ötös 15.90, hatos 15.50, hetes 14.90, nyolczas 7.90, F. 680., G. 6.40.

Buza ára jóval emelkedett.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket fölülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik.

A M. Kir. Szab. Osztálysorsj. sorsolási terve
Huszonkettedik sorsjáték.
125,000 sorsjegy 62,500 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1908. máj. 21. és 23.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1908. jun. 16., 17. és 19.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1908. jul. 14. 15. és 16.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1908. szeptember 22-től október 22-ig	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 1.000,000 (Egy millió) korona	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 jutal. Kor.	600000 600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 nyer. á	400000 400000
1 á	15000	1 á	20000	1 á	25000	1 « á	200000 200000
1 á	10000	1 á	15000	1 á	20000	1 « á	100000 100000
1 á	5000	1 á	10000	1 á	15000	1 « á	90000 90000
4 á	2000	4 á	3000	4 á	10000	1 « á	80000 80000
6 á	1000	6 á	2000	6 á	3000	1 « á	70000 70000
10 á	500	10 á	1000	10 á	2000	1 « á	60000 60000
35 á	300	20 á	500	15 á	1000	1 « á	50000 50000
115 á	100	130 á	300	135 á	500	2 « á	40000 40000
3825 á	40	4825 á	80	5325 á	130	4 « á	30000 60000
4000 nyer. Kor.	304000	5000 nyer. Kor.	609000	5500 nyer. Kor.	1022750	8 « á	25000 50000
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1908. aug. 11. 12. és 13.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1908. szept. 2. 3. és 4.				10 « á	20000 80000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			12 « á	1000 900000
1 á	90000	1 á	100000			1200 « á	500 600000
1 á	40000	1 á	40000			34850 « á	200 6970000
1 á	25000	1 á	25000			37.500 nyer. és jutalom Kor.	11940000
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
4 á	10000	4 á	10000				
6 á	3000	6 á	3000				
10 á	2000	10 á	2000				
15 á	1000	15 á	1000				
135 á	500	135 á	500				
5325 á	170	4825 á	200				
5500 nyer.	Kor. 1.255,750	5000 nyer.	Kor. 1.325,500				

Az I. osztály huzása 1908. máj. 21. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magy. Kir. állami ellenőrző-hatóság és kir. közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a husási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztály-sorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.
Budapest, 1908. évi április hó 26-án.

Magyar Királyi Szabad. Osztálysorsj. Igazgatósága:
Lukács. Hazay.

Ismét
óriási szerencse Gaedickenél

A szerencse által oly kiválóan kedvelt gyűjtődénekvői az utolsó sorsjátékban annyi főnyereményhez jutottak, hogy szinte szállóigévé vált ez a mondas:
Naponta egy főnyeremény Gaedickenél!

Csak az utolsó sorsjátékokban a következő főnyereményeket fizettük ki t. vevőinknek:

A legnagyobb főnyereményt 400.000 K-t a 19406. számra	90000 koronát a 3148 számra	30000 koronát a 88837 számra
80000 „ „ 47334 „	25000 „ „ 15900 „	
70000 „ „ 11140 „	25000 „ „ 30049 „	
60000 „ „ 3952 „	25000 „ „ 52235 „	
50000 „ „ 64714 „	20000 „ „ 22692 „	
40000 „ „ 95853 „	20000 „ „ 79375 „	
30000 „ „ 112645 „	20000 „ „ 90638 „	
30000 „ „ 42778 „	20000 „ „ 88000 „	

A ki egy főnyereményhez akar jutni, az játszik feltétlenül Gaedicke szerencsegyűjtődéjében, mert eddig ott nyerték bebizonyíthatólag a legtöbb főnyereményt. Az I. oszt. huzása már május 21-én és 23-án kezdődik. A sorsjegyek ára:

egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad sorsjegy
12.— 6.— 3.— 1.50 korona.

Postabefizető-lapot vevőinknek portómentesen küldjük. Kísérleje meg egyszer szerencsésjét Gaedicke szerencse-gyűjtődéjében s Óa bizton számíthat eredményre.

G A E D I C K E
BANKHÁZ a a a a BUDAPEST
IV., Kossuth Lajos-utca 11. szám.

ájus 2.

6094. sz.
nem kell
e már az
szolgált
ejük előfi-
ény. 1908.
lapja. —
ncs rendőr-
ignál, mint-
— 5525.
laga című
: Légrády
-kört 78.
ámítva az
k sem em-
e. Az idő
ezetből. —
zett cím:
lfj. L. I.
onája van
és helyes.
ését, mert
Az 1908.
Vár föld.
— A. K.
élév is ren-

-féle

séplők

legjobbak. Aki
hát teljes jót-
lás mellett 3-5
ig terjedő rész-
tízítés mellett
egbizható, jó
olcsó mo rt
kar vásáro i.
nyeljen a pontos
és árjegyzéket.

DAPEST,

be is vétének

YEN

nyar főárjegy-
tal minden-
réről, vala-
ny és ezüst-
s bőrárúkról
an.

— K 3.—
— K 4.—
at. K 5.—
ra K 7.—
el K 8.40
— K 12.50
n.
— K 10.50
— K 3.—
— K 2.90
— K

Koczkázat
enz vissza:

r. udvari
lító
szág.)

02“

knak
mely
ese-
k ki-

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdús.

RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

Orvosilag ajánlva.

Ívó-gyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült-hurutjainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a legutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Kapható Budapesten: Edeskuty L., Vahlkampff és Görög ásványvíz kereskedőknél és minden fűszer és csemegekereskedésben.

KRISTÁLY FORRÁS

szénsavval telített ásványvíze hasznos ital *étvágy zavaroknál és emésztési nehézségeknél.* A legtisztább és *legégszűbb* asztali és borvív. — Hathatós *szomjcsillapító.* — Ovszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — Kívánatra telítésküldést is szállít a

Szt. Lukács fürdő Kútvállalat Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő“

gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely

Természetes forró-meleg kéri és források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vízgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádifürdők, gyógyvízszodák **Olcso** és gondos pensio. Csúsz, köszvény, ideg-bajok. Lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda.

Kettős elektromágneses kereszt

gyógyit és felüdit kezesség mellett.

Telefon 45-22.

E készülék gyógyit és segít fej-, túl- és fogfájásnál; a migrén neuralgia, vértúlúság, sápkér, szédülés, a fülzúgás, nagyothalás, a szívverés, szív- R. B. 86967. sz. beri szervezetet meg-görcsök, asztmatikus rohamok, gyomorgöröcsök és egyéb gör-csök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz, köszvény, ischias bajaiban, in-fluenzaban, s a velejárol há-tájásoknál, különösen ideg-bántalmaknál s a velök járol álmatlanság bajaiban; a ren-detlen vérkeringés bajaiban s meg sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezeles szerint villamosáram a gyógyító szere. E készülék-nek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időrol-időre, de állandóan jótékony villa-

mos áramot áradoztat szét a testben s míg egy felöl szinte bámulatos sikerrel gyógyit; más felöl a legháladatosabb ovszer az em- len. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz- éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodám-ban levő elismerések és bi-zonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálá-san emlékeznek meg talá-lmányomról, mindenkor min-denki által megtekinthetők. Akit legkevesebb 45 nap alatt nem gyógyit meg készülék-em, az visszakapja pénzét. Ahol már minden hasztalan, volt, kérem tessék a készü-lékemet megpróbálni.

Nagy készülék 8 korona. Oly betegségek ellen való, melyek 16 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék 6 korona. Csak gyermekeknek s igen érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére Müller Albert, Budapest, V/5., Vadász-utca 34. szám.

BÁMULATOSAN OLCOSÓ KERITÉSEK

SZÖLŐ-TERMELEN FICVELMEBE

MEZŐ-CAZDÁK FICVELMEBE

HAIDEKKER SÁNDOR

Budapest, VIII., Ullői-ut 48/18 sz.

kizárólagos gyártója a világ-szabadalmazott

„HUNGARIA“ DRÖTFONATOKNAK

melyek előnyeknél fogva felülmulnak minden másfajta kerítést. — Állandóan készletben. — Kiszolgálás azonnal, figyelemmel és pontosan.

„Hungaria“ drötfonatok négyzetmétere 30 fillértől teljebb.

Díjmentes á-jegyzékért forduljon fenti címhez.

Olcso

eseh ágytollak

5 kiló uj fosztott 12 K; fehér, pehelykőnnnyű 18—24 K; hófehér fosztott 30—36 K; szállítás franko utánvétellel. Csere és visszavevés a postadíj megterítésével történhetik.

SACHSEL BENEDEK, Lobes II Pilsen U. p. Csehország

DERUS KÉPEK.

Irtá: Maróthi János Kapható 1 koronáért kiadóhivatalunkban.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz- **motorok**

Motoros cséplő-készletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek. Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

DOBRY ANT motor- és géppárainak magyarországi kizárólagos képvisellete.

Kovács Mihály és Társa

Budapest, V, Hold-ut cza 23.

Szőlő-oltványok

kétéves gyökérrel hiányok pótlására és telepítésre, sima oltványok, nemes vesszők, ültetésre és párosításhoz legjobb fajokban **Hegyi bor** kitűnő minőségben kapható

SZÉKELY A. JÓZSEF,
Gyöngyös

LEGOLCSÓBB DRÖTFONATOK

TÜSKÉS SODRONY DÄRMINÖ KERITESHEZ

EZ IDEI KÉPES ÁRJEGYZEKÜNKET KIVÁNATRA MEGKÜLDJÜK.

HORGANYOZOTT TÖBBSZÖR CSAVART FONAT ÖME TERENKENT 30 FILLÉRTŐL FÖLFELÉ

GÉPFONATOK HORGANYOZOTT KÖZÖNSÉGES VASOROTBOL TÖBBSZÖR SZERENTI MÉRTEKÉBEN

KOLLERICH PÁL és FIAI

BUDAPEST, IV. FERENCZ JÓZSEF RAKPART 21 SZ.